

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Horten kommune gjennomførte en åpen tilbudskonkurranse for anskaffelse av åtte samlokaliserte leiligheter for unge personer med utviklingshemning. Klager anførte at innklagede hadde brutt regelverket ved å avvise selskapet fra konkurransen. Denne anførselen førte ikke frem. Klagenemnda fant at kontraktsinngåelsen med valgte leverandør var vesentlig forskjellig fra den kunngjorte kontrakten, og at denne derfor innebar en ulovlig direkte anskaffelse. Innklagede ble ilagt et gebyr på 10 prosent av anskaffelsens verdi.

Klagenemndas gebyrvedtak og rådgivende uttalelse 14. mars 2022 i sak 2021/658

Klager: Atlant Entreprenør AS

Innklaget: Horten kommune

Klagenemndas medlemmer: Bjørn Berg, Marianne Dragsten og Elisabeth Wiik

Saken gjelder: Påstand om ulovlig direkte anskaffelse og illeggelse av overtredelsesgebyr. Avvisning av leverandør. De generelle kravene i § 4. Kvalifikasjons-/dokumentasjonskrav.

Innledning:

- (1) Det vises til klage fra Atlant Entreprenør AS (heretter kalt *klager*) mottatt 25. august 2020. Saken gjelder blant annet påstand om ulovlig direkte anskaffelse i forbindelse med Horten kommunes (heretter *innklagede*) anskaffelse av åtte samlokaliserte leiligheter i massivtre for unge personer med utviklingshemning.
- (2) Klagenemnda for offentlige anskaffelser er kommet til at innklagede ilegges et gebyr på 3 900 000 kroner. Vedtaket er fattet med hjemmel i lov 17. juni 2016 om offentlige anskaffelser § 12 første ledd.

Bakgrunn:

- (3) Innklagede kunngjorde 12. april 2019 en åpen tilbudskonkurranse for anskaffelse av åtte samlokaliserte leiligheter i massivtre for unge personer med utviklingshemning. Tilbudsfrist var 28. juni 2019.
- (4) Byggets bruttoareal (BTA) var i kunngjøringen angitt til ca. 1200 kvadratmeter. Vedlagt konkurransegrunnlaget var det flere anbudstegninger av bygget og dets ulike etasjer. I henhold til plantegningene skulle bygget ha to etasjer og én kjeller. Sistnevnte var oppgitt med et bruks- og bruttoareal på henholdsvis 279 og 308,6 kvadratmeter. Kjelleretasjen skulle i henhold til tegningene blant annet inneholde åtte boder, én felles bod, tørrlager, kjølerom, fryserom, varmesentral, et ventilasjonsrom, garderobe og et bad (WC og dusj).
- (5) Prosjektet skulle utføres som en totalentreprise i henhold til NS 8407. Ved avvik mellom standarden og konkurransegrunnlaget, ville sistnevnte gjelde.

Postadresse
Postboks 511
Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no
www.klagenemndssekretariatet.no

- (6) Kontraktens varighet var i kunngjøringen angitt fra 1. oktober 2019 til 31. oktober 2020. I konkurransegrunnlaget punkt 1.4 fremgikk det at planlagt byggeperiode var oktober 2019 til oktober 2020, og at det i kontrakten ville bli utarbeidet en omforent fremdriftsplan.
- (7) Ellers stod det at tomten var under en detaljregulering som ville bli behandlet i kommunestyret. I konkurransegrunnlaget var det presisert at forutsetninger for anskaffelsen var at detaljreguleringsplanen ble godkjent, at offentlige tillatelser ble gitt og at prosjektet har fullfinansiering.
- (8) Under punktet «*Dagmulksbelagte frister*», stod det at «*[s]luttfrist for overtakelse av hele kontraktsgjenstanden i henhold til fremdrift i kontrakten er dagmulksbelagt*». Sluttfristen var i samme punkt angitt til 31. oktober 2020.
- (9) Under punkt 2.4 («*Tentativ fremdriftsplan*») var det opplistet foreløpige tidspunkter for anskaffelsesprosessen fra kunngjøring av konkurransen til kontraktsinngåelse.
- (10) Vedståelsesfristen var satt til fire måneder regnet fra tilbudsfristen.
- (11) I konkurransegrunnlaget stod det at innklagede planla å ha dialog med leverandørene gjennom forhandlinger.
- (12) Det var stilt et krav knyttet til leverandørens økonomiske evne til å gjennomføre avtalen, som var formulert slik: «*Det kreves at tilbyderer har tilstrekkelig soliditet slik at en har økonomisk evne til å gjennomføre avtalen. Følgende vil være gjenstand for vurdering: Tilbyders soliditet, likviditet og finansielle evne til å gjennomføre kontrakten og å bære et eventuelt tap på den aktuelle og andre kontrakter.*»
- (13) Kravet skulle dokumenteres oppfylt slik: «*Fremleggelse av foretakets årsregnskap (siste årsberetning til Brønnøysund registeret, inkl. revisors vurdering). Oppdragsgiver forbeholder seg retten til også å etterspørre foreløpige tall etter siste årsberetning, samt årsregnskap for de to foregående årene dersom det vurderes at det er behov for det. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å innhente ytterligere informasjon som anses nødvendig for å vurdere tilbyders økonomiske og finansielle stilling.*»
- (14) Et krav knyttet til tekniske og faglige kvalifikasjoner var «*erfaring fra tidligere leveranser*»: «*Leverandøren skal ha gjennomført min. 3 prosjekter av tilsvarende kompleksitet de siste 5 år. Det er ikke en forutsetning at en har gjennomført prosjekt med bæresystem i massivtre. Hvis en ikke har gjort det må en dokumentere deltakelse fagdag i regi av Horten kommune eller tilsvarende kurs / seminar.*»
- (15) Det var videre presisert at kvalifikasjonskravene måtte tilfredsstilles gjennom hele kontraktsperioden.
- (16) Tildelingskriteriene var «*Pris*» og «*Kvalitet*», som var vektet 50 prosent hver. Sistnevnte var inndelt i tre delvurderinger, hvor et av disse var «*Prosjektgjennomføring*». Her var leverandørene bedt om å redegjøre for hvordan prosjektet ville bli gjennomført i praksis. Det var fremhevet fire punkter som var viktig for innklagede, hvor ett var «*Prosjektering bæresystem i massivtre*». I tillegg til redegjørelsen skulle leverandøren legge ved en hovedfremdriftsplan som viste viktige milepæler og avhengigheter i prosjektet.

- (17) I kravspesifikasjonen, under punktet «*Spesielle forhold – bruk av massivtre*», stod det følgende:

«Prosjektet har mottatt klimasatsmidler fra Miljødirektoratet når det gjelder bygg i massivtre. Entreprenør skal bidra aktivt til at forutsetning for støtte oppfylles.

Forutsetning for støtten er at kommunen opprettholder høyt ambisjonsnivå for klimatiltakene i bygget, som bruk av massivtre og krav om fossilfri byggeplass. Støtten fra Klimasats skal dekke merkostnader ved å benytte mer klimavennlige materialer enn det som ellers ville blitt benyttet. Klimanytten og merkostnaden ved klimavennlig materialbruk skal beregnes, og vi forutsetter at kommunen prioriterer de mest kostnadseffektive klimatiltakene.»

- (18) Det kom inn tre tilbud innen fristen, deriblant fra NCC Norge AS og Atlant Entreprenør AS (heretter *klager*). I klagers tilbud var det vedlagt likelydende forpliktelseserklæringer fra seks underleverandører/samarbeidspartnere:

«Det bekreftes med dette at denne virksomheten stiller som underleverandør / samarbeidspartner til hovedleverandør i forbindelse med utførelse av arbeider. Vi vil ved en eventuell kontraktsgivning stille nødvendige ressurser til disposisjon for hovedleverandør for utførelse av oppdrag/avtalen, i det omfang det er nødvendig for å oppfylle hovedleverandørens kontraktforpliktelser.

Forpliktelseserklæringen gjelder for følgende arbeider: Omsorgsbolig Bakkåsen – Horten Kommune.»

- (19) Vedlagt tilbudet fra NCC Norge AS var en forpliktelseserklæring fra NCC Aktiebolag. I denne stod det at «*NCC AB påtar seg hermed å stille sin samlede økonomiske, tekniske og yrkesmessige kapasitet til disposisjon for NCC Norge AS for å oppfylle de forpliktelser som NCC Norge AS påtar seg for oppdragsgiver omfattet av regelverket for offentlige anskaffelser i perioden 2018-2022*». Videre fremgikk det av dokumentet at «*NCC AB har for regnskapsåret 2017 en revisorbekreftet egenkapital på MSEK 3 768 som tilsvarer en egenkapitalandel på 52,8 %*».

- (20) Klager ble avvist fra konkurransen 16. august 2019. Begrunnelsen knyttet seg til kvalifikasjonskravet om økonomisk og finansiell kapasitet:

«Årsregnskapet fra 2017 viser at [klager] bare hadde en omsetning på kr 13.135.000,-, med et beskjedent resultat på kr 214.153. Det foreløpige årsregnskapet fra 2018 viser imidlertid en økende omsetning, samlet sett på kr 30.566.529,-, men omsetningen har vært fallende i løpet av året, med bare kr 2.349.417 i 4. kvartal. Egenkapitalen er angitt til å være 0.

[Klager] har følgelig en anstrengt likviditet, og må anses å ha en begrenset evne til å kunne gjennomføre avtalen. Det foreligger en risiko for at dere ikke har tilstrekkelig soliditet, sett hen til at kontraktverdien alene er høyere enn selskapets omsetning. Vurderingen styrkes av den opplyste informasjonen fra Experian, som er svært negativ for selskapet.

Samlet sett tilsier dokumentasjonen at Dere beklageligvis ikke oppfyller det oppstilte kvalifikasjonskravet til økonomisk soliditet.»

- (21) Klager påklaget avvisningen 19. august 2019. I klagen ble det anført at innklagede hadde lagt til grunn feil forståelse av selskapets økonomiske situasjon. Vedlagt klagen var årsregnskapet for 2018, nøkkeltall fra Bisnode Norge AS og uavhengig revisors beretning. To dager senere oversendte klager en kredittvurdering fra Bisnode Norge AS, datert samme dag.
- (22) Innklagede gjennomførte forhandlinger med de kvalifiserte leverandørene 20. og 22. august 2019.
- (23) Klager og innklagede møttes 27. august 2019 for en gjennomgang av den økonomiske situasjonen i selskapet. Klager oversendte følgende dokumenter til innklagede 30. august 2019: brev fra bostyrer til tingretten av 20. mai 2019 vedrørende konkursboet etter Atlant Entreprenør Svs AS, en kontoutskrift per 28. august 2019 og en rapport fra Bisnode datert 30. august 2019.
- (24) Klager ble orientert 6. september 2019 om at avvisningsbeslutningen ble opprettholdt. I brevet fremgikk det at klager hadde blitt oppfordret til å inngi foreløpig årsregnskap for 2019 og nærmere opplysninger om den økonomiske situasjonen og lønnsomheten i pågående prosjekter. På møtet skal klager ha opplyst at selskapet ikke hadde tilgjengelige tall for 2019.
- (25) Avslutningsvis i brevet stod det følgende om innklagedes vurdering:

«I kredittrapport fra Experian av 31.07.2019 har [klager] fått tildelt en score på 1 av 1000, og det ble opplyst at kreditt frarådes.

Etter at årsregnskap for 2018 ble innlevert, hentet kommunen ut en ny rapport fra Experian. Scoren ble da 645 av 1000, men selskapet ble ikke opplyst å være kredittverdig.

I ny rapport av 27.08.2019 hadde selskapet igjen en score på 1 av 1000, og det ble opplyst at kreditt frarådes.

Kredittvurderingene har følgelig store svingninger, noe som gjenspeiles i historikken som fremkommer av Experian. Tallene skaper en økonomisk usikkerhet, og det vises videre til at leverandøren i henhold til kunngjøringsteksten på Mercell skal oppfylle kvalifikasjonskravene i hele kontraktsperioden. Rapportene fra Experian taler imot at Atlant Entreprenør vil kunne ha en stabil økonomi i kontraktsperioden.

I balansen i årsregnskapet for 2018 er det opplyst at [klager] har finansielle anleggsmidler på samlet kr 7.050.000,-. Kr 5.050.000,- knytter seg til lån til foretak i samme konsern, og kr 2.000.000,- knytter seg til en fordring i konkursboet etter Atlant Entreprenør Svs AS. Det har blitt opplyst at eventuelle dividende ikke er klarlagt, og det knytter seg usikkerhet til verdien av fordringen. I tillegg fremkommer det av oversendt rapport fra bobestyrer til konkursboet Atlant Entreprenør Svs AS at det foregikk betydelig overfakturering mellom selskapene i 2018, og også dette forholdet gir et inntrykk av økonomisk uryddighet som skaper en usikkerhet for kommunen. [Innklagede] mener følgelig at verdien av de finansielle anleggsmidlene er usikker.

Sammenholdt med at [klager] ikke har gitt foreløpige opplysninger fra 2019, verken foreløpig årsregnskap eller prosjektrengnskap, og at kredittrapportene fra Experian fraråder kreditt, så er kommunen av den oppfatning at [klager] ikke oppfyller den

fastsatte terskelen for å bli kvalifisert på kvalifikasjonskravet til økonomisk og finansiell kapasitet.»

- (26) Klager påklaget denne beslutningen 11. september 2019. Vedlagt klagen var det en rapport datert 9. september 2019 fra Experian AS. I denne var klager vurdert «*[k]redittverdig*», og betalingserfaring var angitt som «*[u]påklagelig*». Kredittrapporten viste videre at klager hadde hatt en kredittrating på «*[i]kke kredittverdig*» ved fire anledninger; første gang 12. mai 2017 og siste gang 23. august 2019. Trenden viste at innenfor denne perioden hadde kredittratingen flere ganger variert mellom «*[i]kke kredittverdig*», «*[k]redittverdig*» og «*[g]od kredittverdighet*».
- (27) Innklagede sendte 12. september 2019 en forespørsel til de to kvalifiserte leverandørene om å inngi reviderte tilbud innen 7. oktober 2019. Ny vedståelsesfrist ble satt til 31. januar 2020.
- (28) Det fremgår av sakens dokumenter at detaljreguleringsplanen ble vedtatt 24. september 2019.
- (29) Kontrakten ble tildelt NCC Norge AS (heretter *valgte leverandør*) 28. oktober 2019.
- (30) Med henvisning til et avklaringsmøte med innklagede 14. november 2019, samt et møte med kommunalrådet «*Helse og brukerrepresentanter*» 9. januar 2020, tilbød valgte leverandør 15. januar 2020 en løsning på prosjektet uten kjeller. Løsningen, omtalt som en revidert opsjon, ville gi en besparelse på 5 612 422 kroner ekskl. mva. Det er opplyst at innklagede aksepterte dette tilbudet.
- (31) Kommunestyret vedtok 26. februar 2020 at ny totalramme for prosjektet skulle være 58,375 millioner kroner inkl. mva. I vedtaket stod det følgende:

«Fra forrige kommunestyrevedtak har kommunen sammen med entreprenør bearbeidet prosjektet for å finne besparelser. Totalrammen er redusert med 10 millioner kroner fra forrige sak. Dette er alternativet som gir raskest realisering med en byggestart sannsynlig våren 2020.

Med hensyn til anskaffelsen (Lov og forskrift om offentlige anskaffelser) kan ikke prosjektet gjøre vesentlige endringer. En har likevel funnet forenklinger og tiltak som gir besparelser.

Besparelser:

- Forenklinger i bygningskropp*
- Forenklinger i tekniske løsninger*
- Kjelleretasje er fjernet. Flyttet deler av funksjonene til 2. etasje.*
- Redusert lagerplass*
- Redusert fellesareal*
- Forenklet utomhus*

· Noe redusert bruk av massivtre

Prosjektet endrer ikke miljø- og bærekrafts kriteriene som er satt i konkurransegrunnlaget. De har en forankring i kommunens klima- og energiplan 2020-2032. Å endre på kriteriene vil regnes som en vesentlig endring i anskaffelsen og vil derfor være i strid med lov og forskrift for offentlige anskaffelser.»

- (32) Innklagede inngikk kontrakt med valgte leverandør 11. mars 2020.
- (33) Kommunestyret vedtok 24. juni 2020 endring av reguleringsplanen for prosjektet. Endringen var begrunnet i behovet for å *«tydeliggjøre planens formål som også har sin årsak i nødvendig kostnadskutt i prosjektet som er politisk besluttet, og påfølgende prosjektutvikling»*. Endringene hadde til hensikt å presisere, rette og få samstemt plandokumentene i henhold til prosjektert bygg. Om endringene siteres følgende fra vedtaket:

«Plankartet er endret ved at BYA [(bebygd areal)] 30% er sløyfet og presisert i reguleringsbestemmelsene. Reguleringsbestemmelsene er endret i hovedsak med presiseringer. Det gjelder § 4.1.1 Parkering, § 4.1.2 Sykkelparkering, § 4.1.5 Nærlekeplass, § 4.2.1 Grad av utnytting, § 4.2.4 Renovasjonsanlegg og § 6.1 Turveg. Nye, supplerende bestemmelser er § 4.1.4 Uteoppholdsareal og § 5.3 Parkeringsplasser.

[...] Prosjektet er redusert i areal, kjelleren er fjernet, planløsningene i 1.- og 2. etasje er komprimert og fasadene er forenklet.»

- (34) I henhold til revidert fremdriftsplan ville byggestart skje 18. august 2020 (grunnarbeider) med overleveringsfrist 6. september 2021. Sistnevnte var også angitt som ny frist for beregning av dagmulkt.
- (35) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 25. august 2020.
- (36) Nemndsmøte for utsendelse av forhåndsvarsel ble avholdt 10. november 2021.
- (37) Innklagedes merknader til forhåndsvarselet ble mottatt 16. desember 2021.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (38) Kvalifikasjonskravet var oppfylt på tilbudstidspunktet, og avvisningen er dermed i strid med forskriften. Avvisningen er basert på et usaklig, urimelig og vilkårlig skjønn, noe som gjenspeiles ved vektlegging av at selskapet har blitt overfakturert. Innklagede har videre lagt til grunn en høyere terskel i vurderingen enn det er grunnlag for. Avvisningen er videre i strid med det grunnleggende kravet til likebehandling, fordi valgte leverandør ble ansett kvalifisert, til tross for at selskapet har en betydelig lavere kredittrating. Avvisningen bygger også på feil faktum, siden innklagede har lagt til grunn at klager har tapt egenkapitalen og basert vurderingen på kredittvurderingsrapporter som beviselig er uriktige.

- (39) Det bestrides for øvrig at underleverandørenes forpliktelseserklæringer avgrenset mot et økonomisk ansvar. Under enhver omstendighet oppfylles kvalifikasjonskravet gjennom underleverandørenes forpliktelser.
- (40) Kontrakten som er inngått med valgte leverandør utgjør en ulovlig direkte anskaffelse. Dette som følge av at forskyvningen i gjennomføringsperioden og endringene i leveransen hver for seg og samlet utgjør brudd på forbudet mot vesentlige endringer i kontrakten, jf. forskriften § 11-2.

Innklagedes anførsler:

- (41) Avvisningen av klager er ikke i strid med forskriften. Klagers forpliktelseserklæringer ble vurdert til å gjelde tekniske og faglige kvalifikasjoner, og det ble derfor ikke lagt til grunn at samtlige underleverandører også skulle være solidarisk ansvarlige for klagers økonomiske og finansielle kapasitet. Videre fremstod klagers foreløpige rapport for 2018 som uvanlig lite oppdatert, i tillegg til at det ikke var gitt gode redegjørelser eller oppdatert informasjon om status per tilbudsfrist. På denne bakgrunn ble det derfor tatt ut en mer oppdatert kredittrapport fra Experian 31. juli 2019. Denne viste at regnskapene for 2018 enda ikke var registrert i systemet, til tross for at fristen for innlevering var overskredet. Kredittscoren var for øvrig på 1 av 1000, og kreditt ble frarådet. Etter en samlet vurdering av tilgjengelig informasjon av klagers soliditet, likviditet, finansiell evne og evne til å bære tap, ble det lagt til grunn at klager ikke hadde dokumentert oppfyllelse av kravet som var stilt til leverandørens økonomiske evne. Det understrekes at det avgjørende er situasjonen på tilbudstidspunktet, og hvilken dokumentasjonen som da forelå.
- (42) Avvisningen er ikke i strid med kravet til likebehandling. Det er korrekt at valgte leverandør hadde lavere score på kredittrapporter. Vedlagt tilbudet var det imidlertid en forpliktelseserklæring som uttrykkelig stadfestet at den også gjeldt økonomiske forhold. Valgte leverandørs økonomiske evne ble derfor vurdert å være tilfredsstillende.
- (43) Når det gjelder rapporten fra Experian må man kunne legge til grunn resultatet fra denne typen tjenester, og at dette ikke er usaklig i seg selv. Det bestrides at klager har dokumentert at rapporten fra Experian var feil. Vurderingen av denne rapporten har imidlertid ikke vært avgjørende for avvisningen.
- (44) Forskyvningen av gjennomføringstiden på prosjektet er ingen egentlig endring fra konkurransedokumentene.
- (45) Det bestrides at de endringer som er gjort i kontrakten er av en slik betydning at de har vært egnet til å påvirke deltakerinteressen. Det er gjort endringer i prosjektet som har medført en prisreduksjon. Etter forskriften § 28-1 første ledd bokstav b er endringer som medfører prisøkninger opptil 15 prosent av den opprinnelige kontraktsverdien tillatt. Når det gjelder prisreduksjonen, er denne innenfor intervallet på 15 prosent, og ville dermed vært tillatt som en prisøkning etter forskriften § 28-1 første ledd bokstav b. Tilsvarende regel må også gjelde for prisreduksjoner etter forskriften del II.
- (46) Forskyvningen av gjennomføringstiden på prosjektet eller endringene som har medført en prisreduksjon på prosjektet, er verken hver for seg eller samlet forhold som gjør kontraktsinngåelsen til en ulovlig direkte anskaffelse.

- (47) Skulle derimot klagenemnda komme til at det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, foreligger det liten grad av skyld. Det kan ikke anses uaktsomt å legge til grunn at tilsvarende regler om endringer i verdi som fremgår av forskriften del III, også gjelder etter del II. Det vises dessuten til at skyldvurderingen må gjøres ved å se hen til hvor vanskelig subsumpsjonen av de faktiske og rettslige spørsmålene er. Her må det også tas hensyn til at endringene ikke er vesentlige hver for seg. Det er uansett ikke grunnlag for å ilegge gebyr.

Klagenemndas vurdering:

- (48) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder oppføring av leiligheter, som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi fremgikk verken av kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. I anskaffelsesprotokollen er antatt verdi oppgitt til mellom 35 og 40 millioner kroner. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser 17. juni 2016 nr. 73 følger anskaffelsen etter det opplyste forskrift om offentlige anskaffelser 12. august 2016 nr. 974 del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Avvisning av leverandør

- (49) Klagenemnda skal ta stilling til hvorvidt innklagede har brutt regelverket ved å avvise klager fra konkurransen.
- (50) Det følger av forskriften § 9-5 første ledd bokstav a at oppdragsgiver skal avvise en leverandør som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene.
- (51) Klager ble avvist som følge av manglende dokumentert oppfyllelse av kravet om «*tilstrekkelig soliditet slik at en har økonomisk evne til å gjennomføre avtalen*».
- (52) Ved fastsettelsen av innholdet i kravet skal det tas utgangspunkt i hvordan en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder vil forstå kravet. Det nærmere innholdet av kvalifikasjonskravet må fastlegges på bakgrunn av kravets ordlyd. Det vil videre kunne være nødvendig å se hen til det tilhørende dokumentasjonskravet, samt hva kontrakten konkret går ut på, herunder hvilke krav innklagede har stilt til ytelsen. Se til sammenligning klagenemndas avgjørelse i sak 2021/92, avsnitt 30 med videre henvisninger.
- (53) Kvalifikasjonskravet stadfestet at vurderingen av om leverandørene hadde tilstrekkelig økonomisk evne til å gjennomføre avtalen ville baseres på leverandørens soliditet, likviditet og finansielle evne til å gjennomføre kontrakten og å bære et eventuelt tap på den aktuelle og andre kontrakter. Kravet skulle dokumenteres oppfylt gjennom en fremleggelse av foretakets siste årsberetning til Brønnøysundregisteret, inkludert revisors vurdering. Det var videre presisert at oppdragsgiver forbeholdt seg retten til å innhente ytterligere informasjon vedrørende leverandørens økonomiske og finansielle stilling. Prosjektets estimerte verdi var ikke kjent for leverandørene, utover at konkurransen var kunngjort etter forskriften del II.
- (54) Slik klagenemnda ser det, la kvalifikasjonskravet opp til en vid vurdering av leverandørens økonomiske kapasitet. Det sentrale for kvalifikasjonsvurderingen var hvorvidt leverandøren kunne synliggjøre tilstrekkelig god og stabil økonomi til å gi innklagede en sikkerhet, i den grad det er mulig, for at eventuelle tap på denne og andre

kontrakter i byggeperioden ikke ville påvirke leverandørens evne til å gjennomføre kontrakten.

- (55) Den konkrete vurderingen av om en leverandør oppfyller kvalifikasjonskravene i konkurransen er skjønnsmessig. Klagenemnda skal prøve om oppdragsgiver har bedømt leverandørene i samsvar med kvalifikasjonskravet, om de grunnleggende prinsippene i loven § 4 er fulgt, om oppdragsgiver har lagt feil faktum til grunn og om skjønnsutøvelsen for øvrig er vilkårlig eller kvalifisert urimelig.
- (56) Spørsmålet om avvisningen av klager var lovlig, må vurderes på bakgrunn av den økonomiske situasjonen i selskapet, basert på dokumentasjonen i tilbudet.
- (57) Vedlagt klagers tilbud var en rapport fra Bisnode AS, datert 13. februar 2019. Denne viste rating «A – Kredittverdige» og tilfredsstillende økonomi. Sistnevnte vil si at økonomien var vurdert til å være mellom *god* og *svak*. Anbefalt kredittramme var satt til 320 000 kroner. Av ratinghistorikken fremgikk det at selskapet hadde en kredittrating på nivå C i april 2018, som betyr at «[k]reditt frarådes». Videre var det vedlagt årsregnskap for 2017 og en foreløpig rapport for 2018 (datert 19. mars 2019). I den foreløpige rapporten for 2018 stod det at klagers egenkapital var null kroner.
- (58) I henhold til avvisningsbrevet, la innklagede i kvalifikasjonsvurderingen vekt på at klagers foreløpige årsregnskap for 2018 viste en egenkapital på null kroner, at omsetningen var fallende i løpet av 2018 og at kontraktsverdien var høyere enn selskapets omsetning. I tillegg til dokumentasjonen klager hadde fremlagt, valgte innklagede å innhente en kredittvurdering fra Experian AS. Kredittrapporten viste en kredittscore på 1 av 1000, og frarådet kreditt. Forventet mislighold var angitt til 35,56 prosent. I tillegg fremgikk det at regnskapene for 2018 ikke var registrert i systemet, selv om fristen for innlevering hadde utløpt.
- (59) På bakgrunn av den samlede dokumentasjonen, ble det konkludert med at klager hadde en anstrengt likviditet, og måtte anses å ha en begrenset evne til å kunne gjennomføre avtalen. Det var i den forbindelse også vist til at selskapets soliditet var usikker, sett hen til at kontraktsverdien var høyere enn selskapets omsetning.
- (60) Klagenemnda bemerker at innklagede har erkjent at det var feil å legge til grunn at klager hadde tapt egenkapital, og at det foreløpige regnskapet for 2018 ble misforstått på dette punktet. Det er imidlertid forklart at dette ikke endrer på konklusjonen om at klager ikke oppfyller kvalifikasjonskravet. Nemnda har ingen rettslige innvendinger mot innklagedes vurdering på dette punktet.
- (61) Klager har videre innvendt at rapporten fra Experian AS er feil, og at innklagedes vurdering dermed også på dette punktet er basert på feil faktum. Klager har i den forbindelse vist til at kredittvurderingen tok i betraktning en gammel og avklart inkassosak, som skulle vært slettet fra systemet.
- (62) Partene har fremført ulike og motstridende gjengivelser av kredittselskapets forklaringer til denne inkassosaken. Det er ikke fremlagt skriftlige uttalelser eller annen dokumentasjon fra Experian AS vedrørende dette. Slik klagenemnda forstår det, er det imidlertid ubestridt at Experian AS på tilbudstidspunktet hadde registret en inkassosak på klager. Nemnda har etter dette ingen rettslige innvendinger mot at innklagede la vekt på denne rapporten i vurderingen. Innklagede har for øvrig forklart at rapporten ikke har

vært avgjørende for avvisningen av valgte leverandør, og nemnda har heller ikke holdepunkter for at dette er tilfellet.

- (63) Klagenemnda er heller ikke enig i at avvisningen av klager strider med kravet til likebehandling, fordi valgte leverandør hadde en lavere score enn klager på kredittrapporter. Vedlagt valgte leverandørs tilbud var nemlig en forpliktelseserklæring fra NCC Aktiebolag, hvor det eksplisitt fremgikk at man ville dekke selskapets økonomiske forpliktelser for denne kontrakten. Av forpliktelseserklæringen fremgikk det at «*NCC AB har for regnskapsåret 2017 en revisorbekreftet egenkapital på MSEK 3 768 som tilsvarer en egenkapitalandel på 52,8 %*».
- (64) Til klagers anførsel om at også deres forpliktelseserklæringer fra underleverandører skulle vært vektlagt, vises det til at disse gjelder «*i forbindelse med utførelse av arbeider*» på kontrakten. Underleverandørene har forpliktet seg til å stille «*nødvendige ressurser til disposisjon for hovedleverandør for utførelse av oppdrag/avtalen*». Klagenemnda er enig med innklagede i at dette ikke forplikter selskapene til å garantere for klagers økonomiske kvalifikasjoner.
- (65) Klagenemnda har etter dette ingen rettslige innvendinger mot den vurderingen som innklagede gjorde av dokumentasjonen man hadde tilgjengelig innen tilbudsfristens utløp.
- (66) Klager har videre anført at dokumentasjonen fra tilbudstidspunktet ga et uriktig bilde av klagers reelle økonomiske situasjon på dette tidspunktet, og at innklagede skulle ha omgjort avvisningen som følge av den ettersendte informasjon. Denne hevdes å gi et riktigere bilde av selskapets økonomiske og finansielle stilling på tilbudstidspunktet.
- (67) Leverandøren har risikoen for uklarheter i tilbudet sitt, herunder for innholdet i dokumentasjonen og for at det er levert tilstrekkelig dokumentasjon, jf. forskriften § 9-1 andre ledd. Generelt må derfor en leverandør sannsynliggjøre at innklagedes opprinnelige kvalifikasjonsvurdering er beheftet med faktiske eller rettslige feil, for at det skal bli tale om en plikt for oppdragsgiver til å omgjøre denne.
- (68) Etter klagenemndas syn er det på det rene at det etter avvisningsbeslutningen – og tilbudsfristen – er ettersendt opplysninger og dokumentasjon som tilsier en bedre økonomisk situasjon i selskapet enn det var grunnlag for å legge til grunn ved innklagedes opprinnelige kvalifikasjonsvurdering. Klager har imidlertid ikke, slik nemnda ser det, sannsynliggjort at den opprinnelige vurderingen var beheftet med faktiske eller rettslige feil. Det vises her til gjennomgangen over av klagers innvendinger til faktum.
- (69) Klager ble etter dette rettmessig avvist fra konkurransen, jf. forskriften § 9-5 første ledd bokstav a.

Hvorvidt det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse

- (70) Klagenemnda skal videre ta stilling til hvorvidt innklagede har gjennomført en ulovlig direkte anskaffelse.
- (71) En ulovlig direkte anskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger en kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016). I utgangspunktet gjelder dette også i tilfeller hvor innholdet i

kontrakten er vesentlig endret sammenlignet med det som ble kunngjort. Man står i slike tilfeller overfor en ny kontrakt, som oppdragsgiver skulle ha kunngjort i henhold til regelverket, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2017/344, avsnitt 32, med videre henvisning til EU-domstolens avgjørelse i sak C-454/06 *Pressetext*.

- (72) I forskriften § 11-2 første ledd kommer dette til uttrykk ved at en oppdragsgiver kan foreta endringer som ikke er vesentlige i en kontrakt. Av andre ledd heter det at en endring er vesentlig *«dersom den fører til at innholdet i kontrakten blir vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten»*.
- (73) Klager anfører at både forskyvningen av byggeperioden og innhenting av revidert tilbud etter tildelingsbeslutningen, utgjør vesentlige endringer i den kunngjorte kontrakten.
- (74) Når det gjelder det reviderte tilbudet, er justeringene i tilbudt løsning beskrevet under sakens bakgrunn i avsnitt 31 og nedenfor i avsnitt 86 følgende. Klagenemnda finner det klart at det endelige tilbudets innhold er endret i forhold til den kunngjorte kontrakten. Dette synes heller ikke bestridt av innklagede.
- (75) Når det gjelder forskyvningen av gjennomføringsperioden, har innklagede anført at dette ikke kan anses som en endring av kontrakten fordi det i konkurransegrunnlaget fremgikk at innklagede og valgte leverandør skulle bli enige om en fremdriftsplan etter tildeling. Slik klagenemnda forstår det, gjaldt dette oppstart og tidsbruk for de enkelte aktiviteter i byggeprosjektet, og ikke byggeperioden som sådan. I konkurransegrunnlaget var det angitt at sluttfrist for overtakelse av bygget var dagsmulktbelagt, og denne fristen var satt til 31. oktober 2020. Ettersom sluttfristen er klart definert i konkurransegrunnlaget, ser ikke nemnda relevansen av innklagedes henvisning til NS 8407 punkt 40.2. Nemnda er videre uenig med innklagede i at konkurransegrunnlagets punkt 1.4 oppstiller et forbehold – eller en endringsklausul – for byggeperioden, som medfører at forskyvningen ikke kan betraktes som en endring i henhold til forskriften § 11-2 andre ledd.
- (76) Klagenemnda finner det dermed klart at både forskyvningen av byggeperioden og de endringene som ble gjort i valgte leverandørs tilbudte løsning utgjør endringer av kontrakten, jf. forskriften § 11-2 andre ledd.
- (77) Hvorvidt en endring er vesentlig, beror på en konkret vurdering. Klagenemnda har i tidligere praksis lagt til grunn at de rettslige rammene for vesentlighetsvurderingen i forskriftens del III vil være av rettslig relevans ved vesentlighetsvurderingen etter forskriftens del II. Det er likevel slik at adgangen til å gjøre endringer i kontrakter som følger forskriftens del II etter omstendighetene vil kunne være noe videre, se i den forbindelse også Forenklingsutvalgets flertall i NOU 2014:4 på side 140.
- (78) Oppdragsgiver kan ikke gjøre endringer som, om de hadde vært en del av den opprinnelige konkurransen, ville ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt, eller at forholdet kunne endret konkurransens utfall, se til sammenligning forskriften § 28-2 bokstav a. Også endringer som består i en reduksjon av kontraktens omfang eller kompleksitet, kan dermed være vesentlige, dersom endringene er egnet til å påvirke deltakerinteressen eller utfallet av konkurransen. Se til sammenligning EU-domstolens avgjørelse i sak C-549-14 *Finn Frogne*, avsnitt 29.

- (79) Innklagede har i merknadene til klagenemndas varsel om overtredelsesgebyr anført at reduksjonene i prosjektets omfang, må vurderes med utgangspunkt i bestemmelsen i forskriften § 28-1 første ledd bokstav b (de minimis-regelen). De minimis-regelen er et unntak fra kunngjøringsplikten for endringer som medfører en prisøkning som er mindre enn 15 prosent av kontraktsverdien for bygge- og anleggsanskaffelser. Ifølge innklagede må denne bestemmelsen gis et utvidet virkeområde, slik at den også gir uttrykk for gjeldende rett ved endringer som medfører prisreduksjoner.
- (80) Klagenemnda bemerker at hovedregelen, både etter del II og del III, er at vesentlige endringer i kontrakten medfører kunngjøringsplikt. Det må dermed utvises varsomhet med å innfortolke et større unntak enn det ordlyden gir uttrykk for. Det er for øvrig ikke bestridt av innklagede at unntaket etter sin ordlyd ikke kommer til anvendelse på endringer som medfører prisreduksjoner.
- (81) Slik klagenemnda ser det, er det ingen holdepunkter for at lovgiver har ment at reduksjoner av kontraktens omfang skal vurderes likt som endringer som medfører prisøkninger. Ved reduksjon av kontraktens omfang, ligger det en iboende risiko for at prisen ikke reduseres tilsvarende, fordi man ikke lenger er i en konkurransesituasjon. En beskjedne prisreduksjon kan dermed romme en vesentlig forskyvning av den økonomiske balansen i kontraktsforholdet. Denne risikoen gjør seg ikke tilsvarende gjeldende ved økning av kontraktens omfang eller kompleksitet, fordi det har formodningen mot seg at leverandøren vil akseptere økte forpliktelser uten økt betaling.
- (82) Spørsmålet for klagenemnda er dermed om forskyvningen av byggeperioden og reduksjonen av prosjektets omfang, medfører at innholdet i kontrakten er vesentlig forskjellig fra den kunngjorte kontrakten, jf. § 11-2 andre ledd.
- (83) Når det gjelder endringer av tidspunktet for oppstart av kontrakter, vil dette kunne være en vesentlig endring dersom det nye oppstartstidspunktet medfører at tilbyderkretsen ville vært en annen, eller tilbudene ville ha hatt et annet innhold, se også NOU 2010:2 på side 164.
- (84) Innklagede har i merknadene til forhåndsvarselet vist til klagenemndas avgjørelse i sak 2019/30, hvor oppstart ble forskjøvet med ti måneder uten at dette ble ansett å være en ulovlig direkte anskaffelse. Nemnda fant i denne saken at endringen kunne unntas kunngjøring fordi det var nødvendig som følge av uforutsette omstendigheter, jf. forskriften § 28-1 første ledd bokstav d. Resultatet er konkret begrunnet i lys av de spesielle omstendighetene i saken. Etter nemndas syn har sak 2019/30 derfor ingen overføringsverdi til vår sak.
- (85) I foreliggende sak viser den endelige fremdriftsplanen at sluttfristen for overtakelse ble forskjøvet mer enn ti måneder fra tidspunktet som var forutsatt ved gjennomføringen av konkurransen. Den faktiske byggeperioden er angitt fra 10. august 2020 til 3. august 2021. Slik klagenemnda forstår det, var årsaken til forskyvningen behovet for politiske beslutninger i kommunestyret, som følge av at valgte leverandørs opprinnelige reviderte tilbud overskred prosjektets totalramme. Dette endte med at kommunestyret besluttet at prosjektets kostnadsramme skulle reduseres, som igjen medførte et behov for å endre reguleringsplanen og å gjøre endringer i valgte leverandørs tilbudte løsning.
- (86) Slik klagenemnda ser det, har endringene som ble gjort for å redusere prosjektets pris i tillegg til å forskyve byggeperioden, medført at den endelige kontraktsgjenstanden har et

annet innhold enn det som var kunngjort. Det endelige prosjektet er betydelig redusert i areal sammenlignet med det kunngjorte prosjektet, ved at kjelleretasjen som var prosjektert i det opprinnelige prosjektet er tatt ut. Planløsningene i første og andre etasje har som følge av dette blitt komprimert. I byggets andre etasje er det gjort flere endringer, ved at én av to utvendige trappeoppganger og svalgangen er fjernet og erstattet med en innvending trapp og korridorer, samt at terrassen og felleskjøkkenet også er fjernet, og erstattet med tørrlager, teknisk rom, fellesbod og et oppholdsrom. Byggets fasade er også forenklet.

- (87) Den endelige løsningen har også redusert bruken av massivtre, som i anskaffelsesdokumentene var fremhevet som et særlig viktig aspekt ved anskaffelsen. Anskaffelsen fokus på massivtre kom til uttrykk i både kvalifikasjonsvurderingen og tildelingsevalueringen, under tildelingskriteriet «*Prosjektering bæresystem i massivtre*», i tillegg til å være fremhevet i selve kunngjøringstittelen. Det er imidlertid uklart for klagenemnda hvor stor reduksjonen i bruk av massivtre er sammenlignet med det som var kunngjort.
- (88) Prosjektets pris er også endret, ved at kontraktssummen var redusert med i overkant av 5,6 millioner kroner sammenlignet med tilbudsprisen. Innklagede har i merknadene opplyst at det i ettertid er gjort diverse mindre endringer og tiltak i forbindelse med oppføringen av bygget, som i sum har medført at innklagede har betalt i overkant av 2,6 millioner kroner i merkostnader. Klagenemnda følger ikke innklagedes resonnement om at de senere påløpte merkostnadene trekker i retning av at endringene faktisk ble av et mindre omfang enn man inngikk kontrakt om. Uten at nemnda har funnet grunn til å vurdere dette nærmere, synes innklagedes redegjørelse tvert imot å indikere at summen av endringer etter tildeling har blitt mer omfattende. Forholdet mellom reduksjonen av kontraktsgjenstanden og den begrensede reduksjonen i pris trekker videre i retning av at den økonomiske balansen er forskjøvet i valgte leverandørs favør. Det vises i den forbindelse til at innklagede har opplyst at reduksjonen av prosjektet bare har gitt reduksjon i prisen på rundt syv prosent.
- (89) Samlet sett har prosjektets omfang blitt betydelig redusert, samtidig som oppstart har blitt utsatt med mer enn ti måneder. Klagenemnda bemerker at leverandørers tilgjengelige kapasitet stadig endrer seg og at prosjektets reduserte omfang ville muliggjort andre løsninger enn de tilbudte. Sett i lys av dette finner nemnda det sannsynliggjort at andre leverandører kunne ha deltatt i konkurransen, eller at tilbudene i konkurransen kunne vært annerledes utformet, dersom det var prosjektet i sin endelige form som var blitt kunngjort. For nemnda har det vært avgjørende at endringene i innhold – både i relasjon til endringer i bygget og forskyvningen av gjennomføringsperioden – i sum gjør at kontrakten er vesentlig endret. Etter nemndas oppfatning er forutsetningene for å delta i en konkurranse om den endelige kontrakten, vesentlig annerledes enn rammene for å delta i den anskaffelsen som var kunngjort. Den inngåtte kontrakten er dermed vesentlig forskjellig fra den kunngjorte kontrakten, jf. § 11-2 andre ledd. Innklagede har dermed foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.

Hvorvidt det skal ilegges gebyr

- (90) Det fremgår av anskaffelsesloven § 12 første ledd første punktum, at klagenemnda «*skal*» ilegge overtredelsesgebyr på inntil 15 prosent av anskaffelsens verdi dersom «*oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne forsettlig eller grovt uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse*». Av andre punktum fremgår det at

klagenemnda «kan» ilegge gebyr dersom «oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse».

- (91) Skyldkravet gjelder både det faktiske og rettslige grunnlaget for overtredelsen, se merknadene til § 7 b i den tidligere anskaffelsesloven i Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) på side 26. Tilsvarende må gjelde etter dagens lov. For det nærmere innholdet av bestemmelsen i loven § 12 viser klagenemnda til klagenemndas avgjørelse i sak 2017/147, avsnitt 55 og utover.
- (92) Offentlige oppdragsgivere forutsettes generelt å ha god oversikt over regelverket for offentlige anskaffelser. Dette er fremhevet i nevnte forarbeider på side 26, hvor departementet i den forbindelse understreket «at det derfor ikke vil være noen høy terskel for å anse en rettsuvidenhet som grovt uaktsom». Det må derfor generelt stilles relativt strenge krav til oppdragsgiverens aktsomhet. I denne forbindelse viser klagenemnda til at kunngjøring av anskaffelser er i kjernen av anskaffelsesregelverket, og at forbudet mot å gjøre vesentlige endringer i kontrakter skal sikre at kontrakter som inngås har det innholdet leverandørene ble gjort kjent med gjennom kunngjøringen.
- (93) Det er anført at skyldkravet må vurderes særskilt opp mot hver av de ulike grunnene for at gjennomføringsperioden ble forskjøvet. Innklagedes har eksempelvis vist til at man ikke har skyld i den delen av forskyvningen av byggeperioden som skyldtes klagebehandling og prosessen knyttet til godkjenning av reguleringsplan.
- (94) Klagenemnda bemerker at skyldvurderingen relaterer seg til det samlede beslutningsgrunnlaget innklagede hadde på kontraktsigneringstidspunktet. Spørsmålet er hvorvidt innklagedes beslutning om å inngå kontrakten minimum kan karakteriseres som uaktsom, sett hen til det samlede bildet av endringer som var foretatt på dette tidspunktet.
- (95) I denne saken har oppdragsgiver inngått en kontrakt som i innhold og tidspunkt for gjennomføringsperioden skiller seg vesentlig fra det som var kunngjort. Både endringenes omfang og regelverkets forbud mot vesentlige endringer var noe innklagede hadde et bevisst forhold til før kontrakt ble signert. Klagenemnda viser i den forbindelse til at endringene ble behandlet av kommunestyret, hvor det ble fremmet et forslag om å avlyse konkurransen og bearbeide prosjektet ytterligere. Innklagedes opptreden må derfor karakteriseres som grovt uaktsomt.
- (96) Innklagede kan klart nok heller ikke høres med at det var aktsomt å legge til grunn at de minimis-regelen i del III kom til anvendelse. Som gjennomgått over, er den typen endringer som er gjort i dette prosjektet ikke omfattet av de minimis-regelen.
- (97) Klagenemnda finner det på denne bakgrunn klart at innklagedes opptreden må karakteriseres som grovt uaktsomt, og at det følgelig skal ilegges et gebyr i denne saken.

Gebyrets størrelse

- (98) Det fremgår av loven § 12 tredje ledd at det ved utmålingen av gebyret særlig skal legges vekt på «bruddets grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiveren har foretatt gjentatte ulovlige direkte anskaffelser og den preventive virkningen», jf. anskaffelsesloven § 12 tredje ledd første setning. Overtredelsesgebyret kan ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelses verdi, jf. § 12 tredje ledd andre setning.

- (99) Utmåling av overtredelsesgebyr skal i tråd med praksis fra klagenemnda fastsettes basert på det beløp som faktisk er og eventuelt vil bli betalt for ytelsen, jf. eksempelvis klagenemndas gebyrvedtak i sak 2018/7, avsnitt 76.
- (100) En gjennomgang av nemndspraksis viser at gebyret normalt settes til ti prosent av anskaffelsens verdi i saker hvor det ikke finnes særlige formildende eller skjerpende omstendigheter, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2019/102, avsnitt 41.
- (101) Denne saken skiller seg ikke nevneverdig fra normaltillfellene, da det etter klagenemndas syn verken foreligger særlig skjerpende eller formildende omstendigheter. Etter nemndas syn er det ikke formildende at den ulovlige direkte anskaffelsen konstateres som følge av en kumulasjon av endringer. Slik denne saken ligger an, kan det heller ikke anses formildende at den opprinnelige kontrakten var kunngjort og gjenstand for konkurranse, ettersom partene umiddelbart etter tildeling gikk i gang med å reforhandle prosjektet. I et slikt tilfelle er det liten grunn til å tro at den opprinnelige konkurransen har bidratt til at det endelige prosjektet hadde det beste forholdet mellom pris og kvalitet. Innklagede synes videre å argumentere for at det er en formildende omstendighet at det i ettertid har påløpt merkostnader, slik at prosjektets pris ikke er vesentlig forskjellig fra den prisen valgte leverandør ga i sitt opprinnelige tilbud. Nemnda deler ikke dette synet. Nemnda finner det riktig å ilegge et gebyr på 10 prosent av anskaffelsens verdi.
- (102) Gebyrgrunnlaget er satt til 39 007 270 kroner, som er summen innklagede har opplyst er betalt for leilighetskomplekset. Dette utgjør et gebyr avrundet til 3 900 000 kroner.

Klagenemnda treffer etter dette følgende vedtak:

*Horten kommune ilegges et overtredelsesgebyr på 3 900 000 –
tremillionerognihundredetusen – kroner.*

Gebyret forfaller til betaling innen 2 – to – måneder fra dette vedtakets dato.

Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg med de begrensninger som følger av lov om tvangsfullbyrdelse § 1-2.

Vedtak om overtredelsesgebyr kan ikke påklages, men saken kan bringes inn for tingretten til overprøving, jf. lov om offentlige anskaffelser § 12 sjette ledd. Søksmål om organets vedtak må reises innen to måneder etter at partene mottok vedtaket. Retten kan prøve alle sider av saken. Adgangen til å reise søksmål gjelder også for statlige myndigheter og organer.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Bjørn Berg

Dokumentet er godkjent elektronisk